

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/o-ipn/struktura/kolegium-ipn-1/archiwum/rada-ipn/roczne-sprawozdania-rad/36569,Sprawozdanie-z-dzialalnosci-Rady-za-rok-2013.html>
01.03.2026, 16:44

Sprawozdanie z działalności Rady za rok 2013

W 2013 r. Rada działała w składzie: prof. Andrzej Chojnowski, prof. Antoni Dudek, prof. Andrzej Friszke, dr Antoni Kura, dr hab. Grzegorz Motyka, dr Artur Mudrecki, prof. Bolesław Orłowski, prof. Andrzej Paczkowski i prof. Tadeusz Wolsza.

Pracami Rady od 5 kwietnia 2012 r. do 4 kwietnia 2013 r. kierował Andrzej Chojnowski, zastępcami przewodniczącego byli: Antoni Dudek, Andrzej Friszke i Artur Mudrecki. Na posiedzeniu w dniu 21 marca odbyły się wybory władz Rady na kadencję 2013–2014 w związku z upływem rocznej kadencji. W wyniku tajnego głosowania przewodniczącym Rady od 5 kwietnia 2013 r. został Artur Mudrecki, a zastępcami przewodniczącego – Grzegorz Motyka i Tadeusz Wolsza. Rada odbyła w roku sprawozdawczym 19 posiedzeń. Oprócz członków Rady uczestniczyli w nich prezes Instytutu dr Łukasz Kamiński lub delegowani przez niego rzecznicy, którzy informowali o bieżących sprawach Instytutu oraz odpowiadali na pytania i interpelacje. W zależności od tematu obrad w posiedzeniach uczestniczyli dyrektorzy lub wicedyrektorzy odpowiednich pionów Instytutu oraz pracownicy merytoryczni.

Jednym z głównych tematów obrad była kwestia działalności pionu edukacji publicznej. W związku z przyjętym przez Radę IPN stanowiskiem z dnia 25 października 2012 r., dotyczącym rekomendacji do ogólnopolskich projektów badawczych, 7 lutego i 7 marca Rada omawiała ten problem. Z kolei 21 marca dyskutowano na temat założeń polityki wydawniczej Instytutu, a 25 kwietnia oceniano czasopisma naukowe: „Przegląd Archiwalny Instytutu Pamięci Narodowej”, „CzasyPismo. O historii Górnego Śląska”, „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944–1989” oraz „Pamięć i Sprawiedliwość”. 22 sierpnia tematem posiedzenia była ocena wydawnictw opublikowanych przez Instytut Pamięci Narodowej w latach 2011–2013, 23 maja zaś dokonano analizy współpracy Instytutu z organizacjami społecznymi.

Ponadto 17 stycznia i 5 września przedmiotem dyskusji Rady była działalność pionu archiwalnego, a w szczególności poziom przygotowania Inwentarza archiwalnego opublikowanego przez prezesa IPN. Ponadto Rada, działając na podstawie art. 39, ust. 3 ustawy o IPN, podjęła 27 decyzji stwierdzających nieważność decyzji prezesa o przejęciu dokumentów do zbioru archiwalnego IPN oraz jedną decyzję stwierdzającą nieważność decyzji Rady.

Podczas posiedzenia 18 lipca omówiono politykę śledczą Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, czego rezultatem było przyjęcie przez Radę w formie uchwały w dniu 5 września rekomendacji dotyczących podstawowych kierunków działalności Instytutu Pamięci Narodowej w zakresie ścigania zbrodni.

W dniu 7 lutego Rada pozytywnie zaopiniowała zgłoszoną kandydaturę prokurator Edyty Karolak na stanowisko dyrektora Biura Lustracyjnego, 17 października zaś omówiła działalność i najistotniejsze problemy stojące przed pionem lustracyjnym.

Rada na bieżąco dokonywała analizy działań organizacyjnych związanych z przeniesieniem siedziby centrali Instytutu Pamięci Narodowej z budynku przy ul. Towarowej 28 do budynku przy ul. Wołoskiej 7 w Warszawie (9 maja i 6 czerwca).

Rada zajmowała się także:

omówieniem i przyjęciem Informacji o działalności Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, składanej przez prezesa IPN Sejmowi i Senatowi (21 lutego i 7 marca),

działalnością Biura Dyrektora Generalnego, Biura Budżetu i Finansów oraz Biura Administracyjno- Gospodarczego (6 czerwca),

działalnością i sprawami bieżącymi komórek odpowiedzialnych za obsługę prawną centrali IPN (7 listopada),

omówieniem działalności finansowo-księgowej i problematyki zarządzania majątkiem trwałym Instytutu (21 listopada),

współpracą międzynarodową Instytutu (20 czerwca).

Rada podczas swoich posiedzeń zapoznała się z działalnością delegatur i ich bieżącymi problemami na podstawie informacji przedstawianych przez kierownictwo IPN (12 grudnia) oraz informacji zaprezentowanych przez członków Rady, a pozyskanych w trakcie wizytacji w delegaturach.

Ponadto podczas posiedzenia w dniu 11 kwietnia Rada, zgodnie z art. 24a ustawy o IPN, omówiła przedłożone przez prezesa IPN Sprawozdanie z działalności IPN za 2012 r., które przyjęte zostało ośmioma głosami przy jednym głosie wstrzymującym się.

Należy dodać, że działalność członków Rady to nie tylko udział w posiedzeniach Rady, ale także aktywne uczestniczenie w organizowanych lub współorganizowanych przez Instytut przedsięwzięciach.

Dr hab. Grzegorz Motyka uczestniczył w międzynarodowych konferencjach organizowanych przez IPN: „Być świadkiem Zagłady. W 70. rocznicę powstania w warszawskim getcie” w Warszawie (22–23 kwietnia); „Polacy i Ukraińcy. 70 lat po tragedii wołyńskiej” w Gdańsku (13–14 czerwca); „Wspólna pamięć... Jak myślimy o historii. Seminarium polsko-niemiecko-ukraińskie” w Warszawie (17 czerwca); „Wołyń 1943 r.” we Wrocławiu (24 czerwca); „Zbrodnia wołyńska – historia, pamięć, edukacja. W przededniu 70. rocznicy” w Warszawie (27–28 czerwca), zorganizowanej pod patronatem Prezydenta RP.

Prof. Andrzej Paczkowski wystąpił z wykładami podczas II Szkoły Zimowej IPN (18–23 lutego) i VII Szkoły Letniej IPN (2–7 września). Wygłosił też referaty na współorganizowanych przez Instytut konferencjach: „PRL a wojna domowa w Grecji” w Szczecinie (14 czerwca); „Archeologia totalitaryzmu. Ślady represji (1939–1956)” w Łodzi (17–18 października). Wraz z dr. hab. Grzegorzem Motyką uczestniczył jako dyskutant w „Ogólnopolskim seminarium Biura Edukacji Publicznej” (9–11 grudnia) oraz w konferencji „Historiografia dziejów najnowszych w Polsce po 1989 r. Problemy. Wyzwania. Dylematy” w Lublinie (20–22 listopada), w której udział wzięli także profesorowie: Andrzej Paczkowski, Andrzej Friszke i Antoni Dudek.

Prof. Tadeusz Wolsza był uczestnikiem sesji popularnonaukowej „Ze Smoleńska donoszą... Wokół konsekwencji ujawnienia sowieckiej zbrodni na polskich oficerach w Katyniu” w Warszawie (11 kwietnia); wraz z Piotrem Skwiecińskim i Tadeuszem Płużańskim brał udział

w dyskusji panelowej odbywającej się po prelekcji filmu w ramach IV Przeglądu Filmowego Echa Katynia w Warszawie (12 kwietnia), uczestniczył też w Polonijnej Letniej Szkole IPN w Oborach (4 lipca), na której wykład wygłosił prof. Bolesław Orłowski.

Prof. Antoni Dudek poza wymienionymi już działaniami prowadził w Centrum Edukacyjnym Instytutu Pamięci Narodowej im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” przy ul.

Marszałkowskiej 21/25 cykl spotkań „Konfrontacje profesora Antoniego Dudka” (publiczne debaty z historykami o najważniejszych problemach historii najnowszej).

Prof. Andrzej Friszke wziął udział w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Społeczeństwo polskie w latach 1980–1989” w Warszawie (16–17 maja); w międzynarodowej konferencji naukowej „Zbrodnia wołyńska – historia, pamięć, edukacja. W przededniu 70. rocznicy” oraz w dyskusji „Wałęsa – czy symbol musi dzielić?”, współorganizowanej przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi i kino Bałtyk (29 października).

Dr prok. Antoni Kura uczestniczył w ogólnopolskiej konferencji naukowej w Warszawie „Rolnicza »Solidarność«. Z dziejów niezależnego ruchu chłopskiego w latach 1980–1989” zorganizowanej przez Biuro Edukacji Publicznej IPN oraz NSZZ RI „Solidarność” (18 marca); w międzynarodowej konferencji naukowej „Zbrodnia wołyńska – historia, pamięć, edukacja. W przededniu 70. rocznicy”, zorganizowanej w Warszawie.

Ponieważ przewodniczący Rady jest z urzędu jednocześnie wiceprzewodniczącym Kapituły Nagrody „Kustosz Pamięci Narodowej”, w spotkaniach kapituły w roku sprawozdawczym przewodniczącego reprezentowali wiceprzewodniczący dr hab. Grzegorz Motyka i prof. Tadeusz Wolsza. Uczestniczenie członków Rady w organizowanych przez IPN przedsięwzięciach naukowych pozwala na bezpośrednie zapoznanie się z działalnością Instytutu, ułatwiając dokonanie oceny działań podejmowanych przez Instytut i jego pracowników.